

#FØR – Forebyggende Økonomisk Rådgivning

Erfaringskonferansen 2024

Info om prosjektet

- Forebyggende økonomisk rådgivning
- Videregående skoler i kommunen, alle på trinnet
- Tema: personlig økonomi
- Over 3 økter, med undervisning, oppgaver, filmer
- Hefte utdelt med oppgavene og litt info om tema.
- Startet opp høsten 2023

Hvorfor startet vi med dette prosjektet?

- Prosessen
- Hvorfor valgte vi akkurat dette?

Undervisningsøkt 1

- Grunnleggende om hvorfor personlig økonomi er viktig
- Lære å sette opp budsjett
- Lommetyver
- Hva kan gjøres for å øke inntekter og redusere utgifter
- Inkasso og betalingsanmerkninger – konsekvenser og betydning av dette

Hvorfor er vi her i dag?

“I aldersgruppen 18-25 år er det en økning på 12,4% av saker som går til inkasso.”

INKASSO | Sist oppdatert: 3. januar 2023

Unge skylder me

Unge menn topper inkassostatistikken, vi utgave 1, 2017» som Lindorff nylig har gitt

Frykter unge i – Prøver så god

Celine (22) har pådratt seg kredittk
Unge er i faresonen for å gå på gjeld
inkassoselskaper.

Flere søker seg til «Luksusfellen»: – Skummel utvikling blant unge

Både flere og yngre nordmenn trenger økonomisk hjelp. Særlig to ting får lasset til å tippe, ifølge Hallgeir Kvadsheim.

Inkasso-boom hos Lånekassen

Stadig flere har problemer med å betale tilbake studielånet. Fra 1. september blir det enda dyrere.

Åpenhet og
forståelse

Gjøre økonomi
til et mindre
tabubelagt tema

Helsemessig
gevinst

Utveksle
erfaringer
og tips

Hvorfor er det viktig å snakke om personlig økonomi?
...og hvorfor snakker vi ikke om det?

Forebygge
økonomiske
problemer

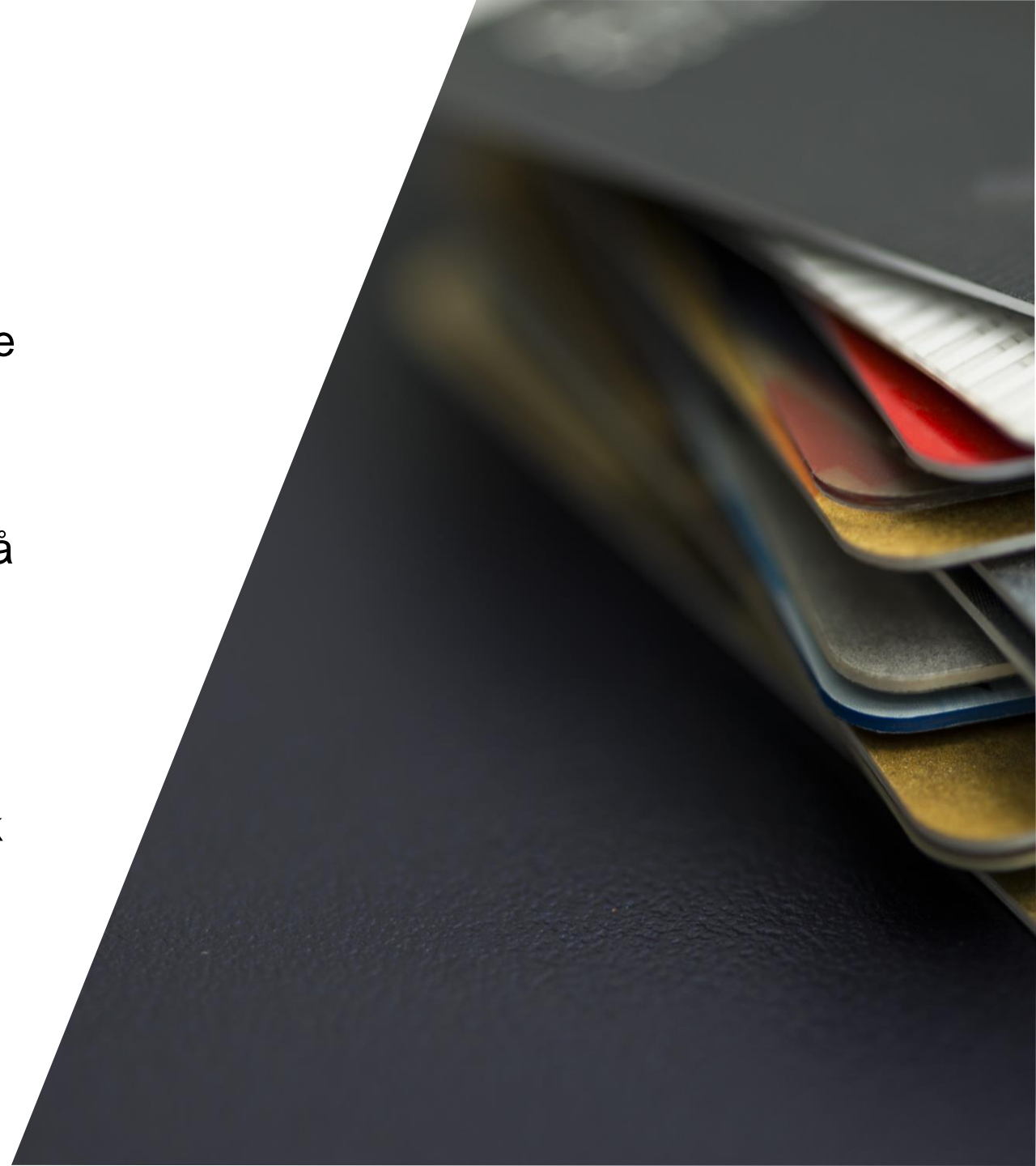

Undervisningsøkt 2

- Hva er renter?
- Rentebegreper
- Rentes rente-effekten
- Kredittkort – og bruken av dette

Oppgave kredittkort

- Finn et kredittkort på nett. Hvor mye må dere betale i gebyrer og renter for kredittkortet?
- Bruk [kredittkortkalkulatoren](#). Regn ut hvor mye kjøpet vil koste dere hvis dere bruker 6 måneder, 12 måneder eller 24 måneder på å betale ned gjelden.
- Kredittkortkalkulatoren finner dere her: Økonomilappen.no -> scroll ned til «dagligøkonomi» -> velg kalkulatoren «Bruk av kredittkort».
- Se hjelpeteksten under kalkulatoren.

Undervisningsøkt 3

Ulike spareformer; BSU, sparekonto, fondssparing

Hvordan det norske pensjonssystemet er bygget opp

Forsikring – skade- og personforsikring

Innføring i skatt og viktige begreper

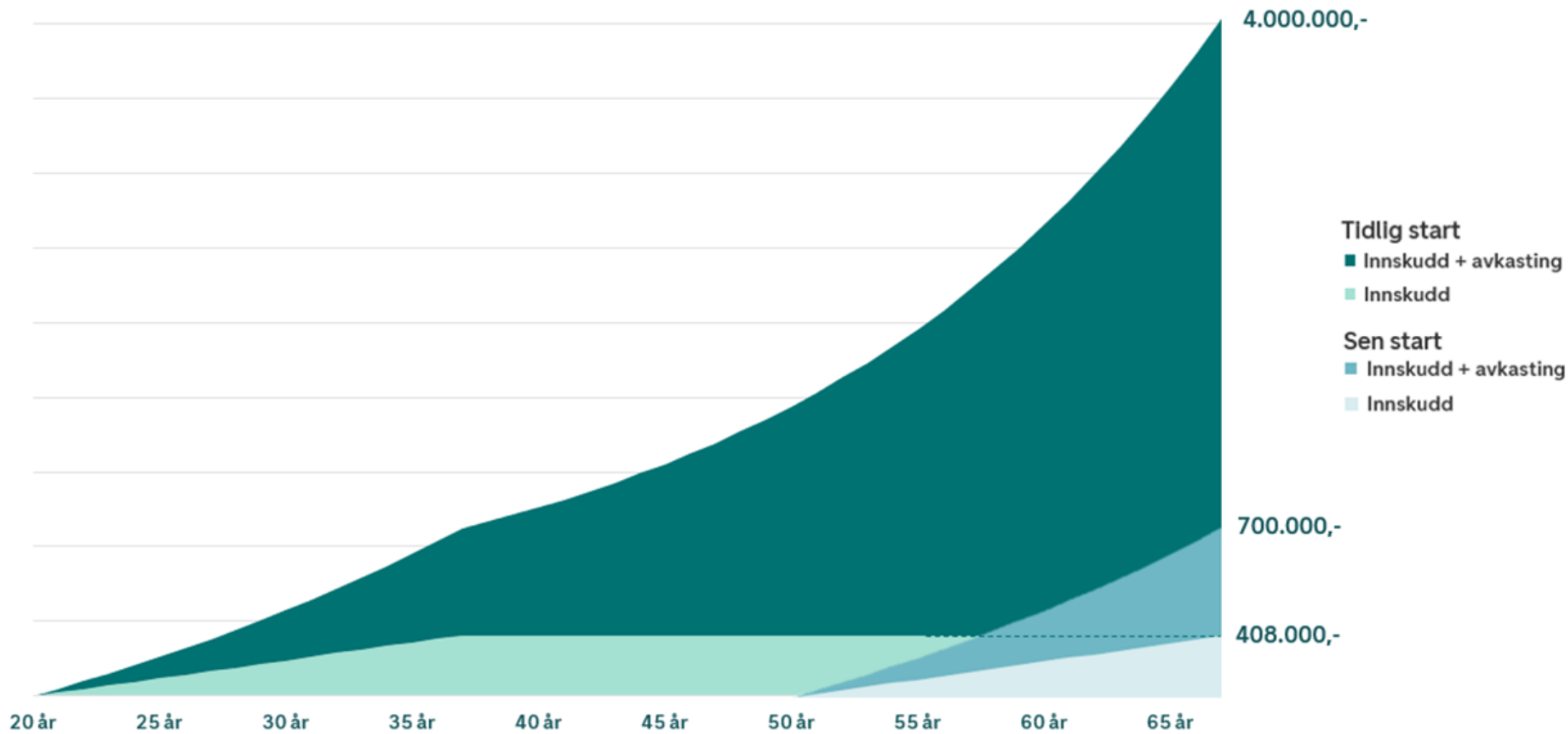
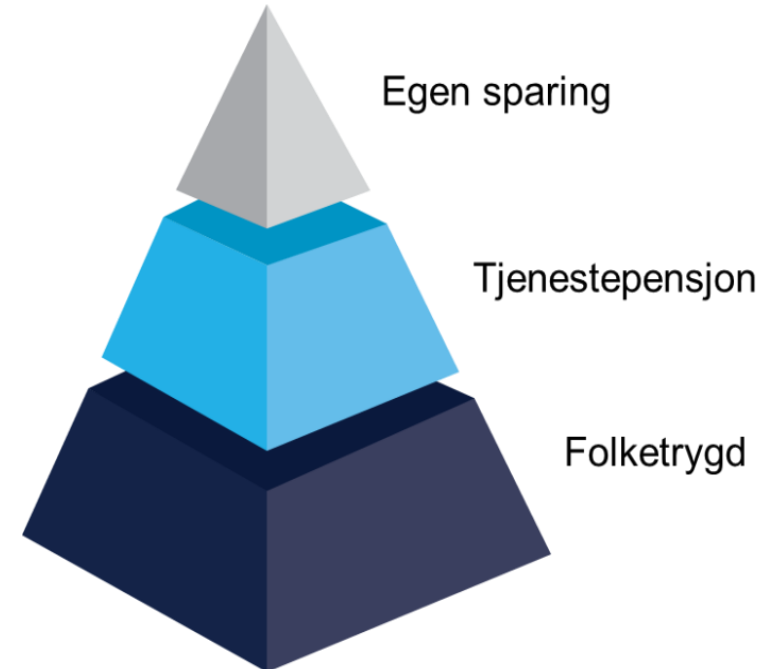

Foto: DNB

Alderspensjonen din består av flere deler:

- **Folketrygden**
(det staten sparer for deg)
- **Tjenestepensjon**
(det du og din arbeidsgiver sparer sammen for deg)
- **Egen sparing**
(det du sparer selv)

Endringer vi gjorde underveis høsten 2023

Endret helt i startet med at vi introduserte hefter på papir med oppgaver.

Enklere å jobbe når de har noe fysisk foran seg istedenfor at det skal foregå på data/mobil.

Lettere for oss som underviser å se om de henger med eller ikke.

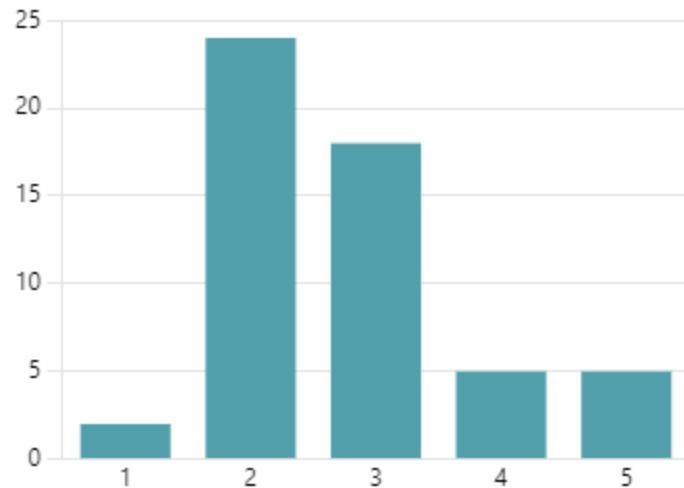
Forbedringspotensial

- Lærerne bør være mer tilstede og involvert under øktene vi har.
- Sårbart når det kun har vært 1 person som skal ha undervisningen.
- Noe dårlig kommunikasjon med den ene skolen.
- Vi snakket lite om boliglån, fordi det ikke er relevant til deres livssituasjon her og nå.
- Tilbakemelding på Forms fra elevene.

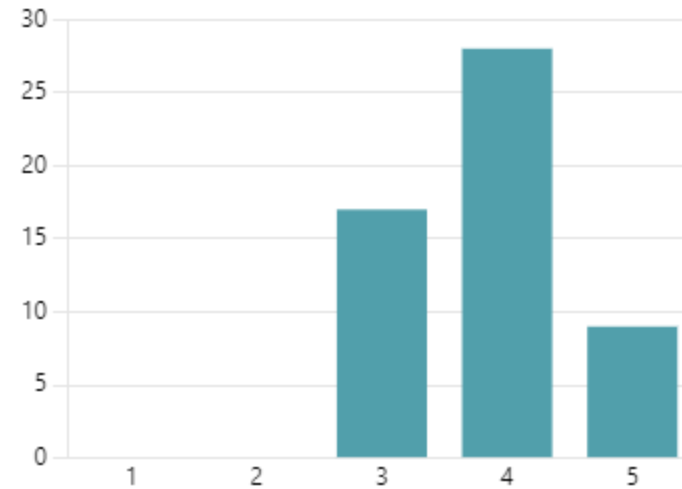
Evaluering #FØR – vår 2024

- Kunnskap om personlig økonomi før og etter undervisningen.

Før: 2,76

Etter: 3,85

Tilbakemeldinger

- Det var veldig bra måten det var forenklet slik at vi kunne forstå, neste gang kan vi kanskje ha mer gruppearbeid der vi kan diskutere og reflektere.
- Det er bra at vi lærer om økonomi siden vi ikke lærer så mye om det ellers. Jeg synes det var bra å snakke om pensjon fordi jeg visste ikke at vi måtte spare opp til det. Det som kan bli bedre er at det ikke er så tidlig på måren 😄
- Synes det var nyttig, men kanskje litt store mellomrom mellom hver gang det var time. Kunne kanskje vært litt oftere, slik at man ikke glemmer ut tinga man har lært.
- Undervisningen var bra, men det er ikke lett å følge med på vanskelige temaer når en får mye, ukjent, info på en gang. Kunne vært mer «liv» i undervisningen.

Endringer for neste skoleår (24/25)

Kortere tidsrom mellom øktene. Mer intensivt.

Case-basert mer enn ren undervisning

Caset skal vi følge gjennom alle øktene

Fortsette med 3 økter med undervisning

Hva er det lurt å huske på?

- Gjøre undervisningene fengene
- Ikke for mye tekst i presentasjonen
- Praktisk rettet med oppgaver og eksempler
- Oppgavene må være rettet til livssituasjoner som er relevant for ungdommene.

Spørsmål og diskusjon

Hvordan man kan engasjere elevene i økonomiundervisning?

Hvordan gjøre undervisningen mer interaktiv og deltakende?

Hvordan kan vi gjøre økonomisk rådgivning mer relevant for ungdommer?

Hvordan kan vi lære ungdommer å lage og følge et budsjett? Hvilke verktøy og metoder er mest effektive?

Hvordan kan vi undervise elever om å være kritiske forbrukere og unngå impuls kjøp?

Tips til praktiske oppgaver eller caser som man kan bygge undervisningen rundt?

Refleksjoner og tanker for videre arbeid